

גוט שבת Gut Sábész

21. évfolyam 3. szám • Ára: 330 HUF • ב"ה

KIADJA: CHABAD-LUBAVICS ZSIDÓ NEVELÉSI ÉS OKTATÁSI EGYESÜLET

Gyertyagyújtás Budapesten: 18:11 • י"ט תשרי תשע"ט • 2018. 9. 28. • פרשת חול המועד • Szombat kimenetele: 19:14

Fejlődés és stabilitás: a szukkti vendégek üzenete

Szukkot ünnepének különlegesége, hogy ilyenkor egy fontos micvát pusztán a jelenlétünkkel is tudunk teljesíteni. Nem kell hozzá más, mint egy kóser szukoti sátor (*szukka*, *szüke* avagy *szike*) és mi magunk – hiszen a micva lényege mondhatni a szukában „levés és evés”. Sokan (főleg melegebb éghajlaton) nemcsak étkezésekre használják a sátrat, de benne is alszanak, így még pihenés közben is micvát teljesítenek.

Amilyen könnyűnek tűnik ez a micva, olyan bonyolult is egyben, hiszen önmagunkon kívül kell hozzá ugyebár egy sátor. Aminek a szabad ég alatt kell állnia, megfelelő méretűnek, magasságúnak kell lennie és meghatározott alapanyagok felhasználásával kell készülnie. Annak, akinek nincs kertje vagy megfelelő terasza, alternatív megoldásokról kell gondoskodnia.

A zsinagógák általában állítanak saját sátrat: az egykori zsinagóga-építési rendeletek miatt a gyakran lakóházak belsejében meghúzódó, kisebb-nagyobb imaházak udvarán vagy akár a lichthofban építik fel átmeneti hajlékaikat. Az EMIH zsinagógái, közösségi házai mellett is találunk ilyen sátrakat, melyek nyitva állnak a közösség tagjai előtt, hogy ezekben teljesítsék a micvát. A legnagyobb sátrakat idén is a Bét Menáchem iskola udvarán találjuk: az izraeli közösség ünnepi étkezései mellett az intézménybe járó gyerekek is ezt használják a félünnepi napokon.

A hagyomány szerint sátrainkban minden nap különleges vendégek látogatnak meg bennünket – ők az uspizin: az ősapák és más jeles alakjai a zsidó történelemnek. A Rebbe élete utolsó egy-másfél évtizedében hosszú beszédeket tartott a

szukkti imák után, melyeknek fő témája az volt, hogy mit tanulhatunk az uspizinektől. Így például – hallhatták a Vasvári zsinagóga szükéjében összegyűlték Oberlander rabbitól – az első nap vendégétől, Ábrahámtól azt tanulhatjuk, hogy mindig adjuk tovább azt, amit mi már megtanultunk, ahogy az ősatya sem várta, hogy kérdezzék, hanem magament az emberekhez hirdetni az egyistenhitet. Ezzel szemben a második vendégtől, Izsáktól a stabilitás fontosságát tanuljuk, hogy meg tudjuk tartani azt a szintet, amit már elértünk: ő, apjával elmentén ugyanis nem hagyhatta el Izrael földjét, mindig azon belül kellett maradnia. Ez alapján nekünk is meg kell tanlálni az egyensúlyt a folyamatos fejlődés és megszerzett tudás megtartása és gyakorlása között, nehogy úgy járjunk, hogy egy lépést előre lépünk, kettőt pedig hátra.

Látogatást tett az EMIH-nél az egyházügyekért felelős miniszterelnökhelyettes

Dr. Semjén Zsolt nemzetpolitkáért, egyházügyekért és nemzetiségekért felelős miniszterelnök-helyettes az őszi nagy-

ünnepek alkalmával kereste fel az Egységes Magyarországi Izraelita Hitközség (EMIH) vezetőségét a nagy múltú óbudai zsinagógában. A zsidó vallás kiemelt ünnepi időszakában Dr. Semjén Zsolt látogatást tesz mindhárom magyarországi zsidó hitközségnél. Elsőként az EMIH vezető rabbija által irányított óbudai zsinagógába látogatott el csütörtökön a sátoros ünnep alkalmával, ahol találkozott a hitközség vezetőségével, és oktatási, szociális valamint kulturális szervezeteinek vezetőivel, akik a zsinagóga előtt felállított szükében (a zsidó vallási hagyományoknak megfelelő, ünnepi sátor) látták vendégül a magas rangú látogatót egy emelkedett hangulatú ünnepi étkezésen, ahol a zsidó közösséget, Izraelt és konkrétan az EMIH-et érintő kormányzati együttműködések tervei kerültek napirendre.

Nyílt Nap a Maimonidész Gimnáziumban

A nagy érdeklődésre való tekintettel az őszi folyamán is várjuk nyílt napjainkra a szülőket és diákokat! Első őszi nyílt napunk dátuma:

2018. október 17., szerda 8:00
A részvétel előzetes regisztrációhoz kötött, jelentkezés:

info@zsidogimnazium.hu vagy
30/990-3694

Zsidó híradó

Egy friss felmérés szerint a vallásos neveltetés boldogabb felnőtte tesz

A kutatás eredménye alapján a hívő emberek sokkal kiegyensúlyozottabb életet élnek.

Érzelmileg intelligensebb és megbocsátásra is hajlamosabbak azok az emberek, akik vallásos közegben nőnek fel – állítja az Amerikai Epidemiológiai Folyóirat egyik friss kutatása. Az eredmények szerint a vallásosság és az egyének boldogsága között kimutathatóan pozitív korreláció áll fenn.

A Harvard T.H. Chan School of Public Health nevű intézmény 5000 ember bevonásával készítette el a felmérést, melyben kiemelkedő szerepet kaptak a 8 és 14 év közötti fiatalok. A felmérés szerint azok a tinédzserek, akik legalább heti egy alkalommal részt vesznek ima összejöveteleken szüleikkel, 29 százalékkal nagyobb eséllyel vállalnak önkéntes munkát és 33 százalékkal kevesebb az esély arra, hogy húszas éveikben drog-függőkké váljanak.

Továbbá azok a személyek, akik napi rendszerességgel imádkoznak vagy meditatálnak, 40 százalékkal kisebb eséllyel fertőződnek meg szexuális úton terjedő betegségekkel. A vallásos megkérdezettek 16 százalékkal nagyobb eséllyel voltak elégedettek az életükkel és vallották magukat boldognak, mint a vallásos nevelésben nem részesülők. Előbbi körben kisebb arányban számoltak be depresszióról és kevesebben dohányoznak.

„Ezek az eredmények nagyon fontosak, hogy jobban megértsük az egészség és szülői szokások gyakorlatát” – hangsúlyozta a felmérés egyik vezető kutatója, Ying Chen. „Nagyon sok gyereket vallásosan nevelnek, és az eredmények alapján ez jelentősen befolyásolhatja az egészségi szokásaikat, mentális egészségüket és összességében a boldogságukat, életszínvonalukat” – olvashatók szavai az Arutz Sheva oldalán.

zsido.com

A Tóra szent kettősége

A Tóra utolsó hetiszakaszában, a *Vöztot hábráchá*ban Mózes haláláról olvasunk, s az őt harminc napig bánatosan gyászoló tömegről. „És Izrael fiai sirtak” – fogalmaz a Tóra, amely szembötlően más megfogalmazás az Áron haláláról tudósító „Izrael egész háza sirt” – tehát nők és férfiak egyaránt – szavától. Ezzel kapcsolatban felvetődik a kérdés, hogy vajon mivel érdemelte ki Áron, hogy az egész nép meggyászolta. Azzal, hogy békét teremtett a társak, a férj és a feleség között.

Ha a béke ennyire fontos, Mózes vajon miért nem járult hozzá még tevékenyebben annak megteremtéséhez, csakúgy, ahogy azt bátyja is tette? Nem éppen ő tanította, hogy még az igazság elferdítése is elfogadható a béke megteremtésének az érdekében?

Mózes mindenek előtt Isten szavainak, a Tóranak, tehát az igazságnak volt a szószólója. A békét azonban sokszor éppen azzal tudjuk megteremtteni, hogy hajlandóságot mutatunk bizonyos nüanszokon továbbsiklani. Az igazságnak ezzel szemben hajthatatlannak kell maradnia, s az érzelmek mellőzése mellett

csakis a száraz tényekre támaszkodhat.

A Tóra az abszolút igazságot testesíti meg, amelyből kizárólag egy létezik. Ez az az igazság, amely önazonosságunk alapvetéseként szolgál, nevezetesen, hogy Isten minket választott ki népéül.

A kérdés azonban továbbra is fenn áll: Mi a fontosabb, az igazság vagy a béke?

Amikor a Tórát tanuljuk, a mózesi példát követve az igazságot kell előnyben részesítsük a békével szemben, míg amikor emberekkel foglalkozunk, minden erőnkkel a béke megteremtésén kell hogy fáradozzunk, csak úgy, ahogy azt Áron tette.

Végso soron elmondható, hogy az igazságnak létünk esszenciájaént kell szolgálnia, a béke pedig a Tóra által megtestesített igazság egyik legfontosabb eszköze.

Elveink mellett mindig álljunk ki, de szükség esetén a kompromisszumra is mutatunk hajlandóságot. Fontos felismernünk, hogy mikor kell Mózes példáját követnünk, s mikor Áronét.

**Kovács Jichák rabbinövendék
cikke Yitzi Hurwitz rabbi
írása nyomán**

Imaidők a következő hétre:

Talmud Egylet – Sász Chevra Zsinagóga (VI., Vasvári Pál u. 5.)

Vasárnap-péntek: 8.00 Reggeli ima

Szerda-csütörtök: 18.00 Délutáni-esti ima (a Keren Or-ban, Károly krt. 20.)

Péntek: 17.00 Amikor a jó és a rossz összekeveredett

(Oberlander Báruch rabbi előadása); 18.00 A szombat fogadása, esti ima és kidus

Szombat: 8.45 Hetiszakasz-tanulás, 9.15 Reggeli ima, majd Kidus

17.50 Délutáni ima, majd *szeudá slisit*

Óbudai Zsinagóga (III., Lajos utca 163.)

Hétfő-péntek (munkanapokon): 6.30 Reggeli ima

Péntek: 18.00 Tanulás

18.30 *Kábálát Sábát*, majd Kidus

Szombat: 9:15 Hetiszakasz a kabbala tükrében

10.00 Reggeli ima, majd Kidus

Velem és a Rebbével történt

A képviselőjelölt, aki nem fotózkodott George Bush-sal

1989-ben, a férjem, Scott úgy döntött, hogy a Republikánus Párt színeiben indul az amerikai kongresszusi választásokon. Amikor az egyik lubavicsi barátunk, Yossi Biston rabbi meghallotta, mire készülünk, rögtön azt tanácsolta, hogy kérjük a Lubavicsi Rebbe áldását és útmutatását az ügyben. Bár mi magunk nem tartoztunk a lubavicsi haszidok közé, mégis erősen kötődünk a Chábádmozgalomhoz, így megfogadtuk Biston rabbi tanácsát.

New Yorkba repültünk, hogy találkozzunk a Rebbével. Amikor sorra kerültünk, Scott így szólt a Rebbéhez: „Az a tervem, hogy indulok a kongresszusi választásokon. Azt szeretném tudni, hogy ez megfelelő dolog-e egy szombattartó zsidó számára.” A Rebbe így felelt: „Nem csak, hogy helyes dolog, hanem még Isten nevének megszentelése is, több okból kifolyólag. Ha a Kongresszus tagja lesz, és ott mindenki tudni fogja, hogy tartja a szombatot, a Noé fiaira vonatkozó hét parancsolatban hívő nem zsidókat is inspirálhatja ezzel, hogy jobban ügyeljenek a rájuk vonatkozó előírásokra.”

Ahogy visszatértünk Floridába, a férjem azonnal elindította a kampányát. A Republikánus Párt ellenszavazat nélkül megerősítette a jelöltségét. Ez után azonban nehézségek is jelentkeztek. Fialatok és naivak voltunk, így nem tudtuk előre felmérni, hogy mennyi pénzre lesz szükségünk ahhoz, hogy a kampányt végig finanszírozzunk. Egy idő után kérdéssé vált, hogy képesek leszünk-e a kampány végéig kitartani anyagilag.

A finanszírozási problémákon túl szembe kellett néznünk a sajtóban megjelenő aljas rágal-makkal is. Ennek egyik oka Scott abortuszellenes meggyőződése volt. Szinte minden nap jelent róla valami támadó hangvételű írás. Ez nagyon megviselt mindkettőnk, ezért felmerült bennünk, hogy talán ki kellene szállni a kampányból.

Végül egy találkozó közben megcsörrent a telefon. Leiber

nyosan sokat segített volna neki, ő azonban nem volt hajlandó megszegni a szombatot.

Sok vallásos zsidó van, akik azt mondják, hogy a szombat fontosabb a számukra, mint az Egyesült Államok elnöke. A férjem azonban ezt szó szerint be is bizonyította. Ezt legalább pozitívumnak könyvelhettük el.

Ezenkívül azonban csak kellemetlen élmények értek minket. Scott mindössze a szavaza-

csörrent a telefon. Groner rabbi volt ismét. Láttam, ahogy a férjem a füléhez emeli a kagylót, majd hirtelen teljesen megváltozik a viselkedése. Groner rabbi azért telefonált, hogy átadja a Rebbe üzenetét: „Legyen boldog! Jól tette, hogy indult. Emiatt még nagyon sok lehetősége lesz arra a jövőben, hogy segítse a zsidó népet”.

El voltunk képedve. Nem volt semmilyen különleges kapcsolatunk a Rebbével. Nem tudom, a Rebbe honnan tudta, hogy valóságban vagyunk. A küldöttével sem beszéltünk a vereség óta. Mégis, valahonnan tudta.

Az a tudat, hogy a Rebbe törődött Scottal, sokat jelentett a számára és energiával töltötte fel. Bár mindössze egyszer találkoztak, mégis felhívta, hogy érdeklődjön felőle. Ettől fogva a férjem életfelfogása és gondolkodása gyökeresen megváltozott. Hihetetlen volt.

Végül minden jóra fordult. Scott állást kapott a Bush kormánytól és számos fontos pozíciót töltött be. Dolgozott többek között az izraeli Arrow rakéta-rendszer kifejlesztésén is.

Ennek már több mint húsz éve, de a mai napig elámulok azon, ahogyan a Rebbe a megfelelő időben és a megfelelő módon volt képes segíteni egy másik zsidón.

Valerie Shore

Valerie Shore 2011-ben, Boca Ratonban adta az interjút.

Groner rabbi, a Rebbe titkára volt, hogy átadja a Rebbe üzenetét: „A Rebbe úgy véli, hogy ha a kampány folytatása túlzott anyagi és lelki megpróbáltatásokkal jár, akkor nem érdemes tovább csinálni”.

Az egyetlen igazán jó dolog, ami a kampány alatt történt, hogy Scott képes volt megjeleníteni vallásos meggyőződését. Egyszer maga az elnök, George W. Bush érkezett Floridába, és lehetőség nyílt egy közös fotót készíteni vele. Erre azonban csak szombaton kerülhetett volna sor, így Scott kijelentette: „Nem, köszönöm. Nem tehetem”. Bizo-

tok egyharmadát kapta, és ellenfele fölényesen nyerte meg a választást. A férjem nagyon elcsüggedt. Számára a politika az ideálok megvalósításának eszköze volt, és a vereség hatására nagyon kiábrándulttá vált. Mindannyiunk számára nehéz idők voltak ezek.

Scott depressziós volt – rengeteg pénzt veszítettünk, ráadásul nem is volt hova visszamennie dolgozni. Nagyon magányosnak is érezte magát. A vereség után nem maradt senki körülötte.

Minden reménytelennek látszott, amikor váratlanul meg-

Készült a lubavicsi Rebbe életét feldolgozó archívum videóinterjúja alapján.

Az archívum magyar nyelvű változata itt érhető el:

www.youtube.com/alubavicsirebbe

Kóser konyha Kakaós-fahéjas rugelách

párve

4 tojás
¼ pohár olaj
2/3 pohár cukor
6 pohár liszt
1 csomag sütőpor
1 pohár víz
1 csomag vaníliás cukor
1 kk. őrölt fahéj
A töltelékhez: 1 pohár porcukor, fél pohár cukrozatlan kakaópor, 1 kk. őrölt fahéj

A tészta hozzávalóit sorban összegyűjrik. Ha időnk engedi, egy órán át hűtőben pihentetjük, de szükség szerint azonnal is felhasználható. A tésztát hat részre osztjuk. Alaposan beliszteztet felületen a tészadarabokat egyesével kör alakúra nyújtjuk, és mindegyiket 10-12 körcikkre vágjuk. A töltelék hozzávalóit kis tálban összekeverjük. A tésztából készült körcikkeket megszórjuk 2 evőkanálnyi töltelékkel, és minden egyes darabot feltekerünk a szélesebb részétől kiindulva a cikk csúcsáig. Sütőpapírra rakjuk, és 180 fokra előmelegített sütőben 20-25 perc alatt készre sütjük. Sütés előtt megkenhetjük a süteményeket felvert tojássárgájával, hogy fényes legyenek.

Ennek a süteménynek a hozzávalóit – ha tiszta, adalékmentes alapanyagokat használunk – bármely élelmiszerboltban beszerezhetjük, egyik sem igényel kóserági felügyeletet. Ügyeljünk azonban arra, hogy minden egyes tojást ellenőrizni kell, hogy nincs-e benne vérpötty, a lisztet pedig át kell szitálni felhasználás előtt.

Szijjártó: Magyarország fellép az európai új-antiszemitizmussal és Izrael-ellenességgel szemben

Magyarország zéró toleranciát hirdetett az antiszemitizmussal szemben, a jövőben is fellép ellene, és ezt az álláspontot fogja képviselni a nemzetközi szervezetekben is – hangoztatta a magyar külügyminiszter szerda este New Yorkban.

Magyarország szerint Európa csak akkor lehet erős a jövőben, ha kitart zsidó-keresztény öröksége mellett – mondta Szijjártó Péter az ENSZ nevelésügyi, tudományos és kulturális szervezetének (UNESCO) rendezésében tartott konferencián felszólalva. Ezért Budapest ellenzi azokat a mozgalmakat, amelyek Európában túl kívánnak lépni a nemzetállamok rendszerének és a kereszténységnek a korszakán – tette hozzá.

Szijjártó Péter aggodalmának adott hangot azon friss fejlemények miatt, amelyek azt mutatják, hogy Nyugat-Európa egyes részein az antiszemitizmus növekvőben van. Úgy vélte, hogy ez a masszív és ellenőrizetlen migráció egyik következménye. Nyugat-Európa számos részén párhuzamos társadalmak jönnek létre, és ezek nemcsak biztonsági kihívást támasztanak, hanem a vallási szélsőségesebb bölcsojékeként is szolgálnak, komoly fenyegetést jelentve a zsidó közösségekre – fejtette ki.

Mint mondta, Magyarország a legcsekélyebb mértékben sem tűri el az antiszemitizmust. A holokauszttagadást a büntető törvénykönyvbe iktatták, és aki ilyet követ el, nagyon súlyos következményekkel, büntetéssel kell szembenéznie.

Magyarországon él Közép-Európa legnagyobb zsidó közössége, és ez a közösség reneszánszát éli – mondta Szijjártó Péter a tanácskozáson, amelyen António Guterres ENSZ-főtitkár is részt vett. Budapesten született Herzl Tivadar, a modernkori Izrael megálmodója, és a fővárosban egymás közelében van Európa legnagyobb zsinagógá-

ja és egyik legnagyobb katolikus katedrális: „ez világosan mutatja, hogy az országban a vallási közösségek nem csupán egymás mellett élnek, hanem együtt” – fogalmazott Szijjártó Péter, aki emlékeztetett arra, hogy Magyarország átfogó programot indított a zsinagógák felújítására, és ebben a határon túli magyar lakta területeken található zsinagógák is beletartoznak: a közelmúltban adták át a felújított szabadkai zsinagógát.

Szijjártó Péter megerősítette, hogy jövőre Magyarországon rendezik meg az Európai Maccabi Játékokat, a zsidó közösség jelentős sportrendezvényét. Továbbá beszélt arról is, hogy Izraelre Magyarország stratégiai partnerként tekint, és a nemzetközi szervezetekben, köztük az ENSZ-ben is a tisztességes és kiegyensúlyozott megközelítés pártján áll az Izraelt érintő témákban, tisztességtelen és politikai motivációjú határozatokat és döntéseket soha nem támogatott.

Szijjártó Péter a Rágalmazás elleni Liga (ADL), a Nagyobb Amerikai Zsidó Szervezetek Elnökeinek Konferenciája (CPMAJO), az Eurázsiai Zsidó-

ságot Támogató Nemzeti Koalíció (NCSEJ), a B'nai B'irth (Szövetség Fiai), a Zsidó Világkongresszus (WJC), az Amerikai Zsidó Bizottság (AJC) és a Simon Wiesenthal Központ nevű szervezetek képviselőivel folytatott megbeszéléseket New Yorkban. A külügyminiszter biztosította őket arról, hogy számíthatnak Magyarországra az antiszemitizmus elleni küzdelemben.

A kormány nemrégiben az ENSZ Emberi Jogi Tanácsában egy közös nyilatkozatot is kezdeményezett az antiszemitizmus elleni harcról, és azt 25 ország támogatta – hangoztatta Szijjártó Péter. Hozzátette, hogy ez volt az első ilyen témájú dokumentum a testületben.

Kiemelte, hogy a nyilatkozat középpontba helyezi az oktatás kérdését a zsidóellenességgel szemben folytatott harcban – ugyanez volt az első számú felvetése a szerdai UNESCO-konferenciának is.

Köves Slomó rabbi lapunknak elmondta, hogy nagyon fontosnak tartja Szijjártó nyilatkozatát: „Örömmel fogadjuk, hogy a kormány határozottan kiáll Izrael mellett.”

Gut Sábesz – megjelenik hetente

Kiadja a Chabad-Lubavics – Zsidó Nevelési és Oktatási Egyesület / Published weekly by Chabad-Lubavitch – The Jewish Heritage Center of Hungary
1052 Budapest, Károly körút 20.

Telefon: +36-1-268-0183
www.zsido.com / info@zsido.com
Felelős kiadó: **Oberlander Báruch rabbi**
Főszerkesztő: **Steiner Zsófia**

A kiadvány szent szövegek részleteit és magyarázatait tartalmazza. Kérjük, ne dobja el!

Munkatársak: **Golubovics Martina,**
Dénes Anna, Kovács Jichák, Molnár Zsófia
Nyomdai előkészítés: **Juhász Valéria**
ISSN 1416-4604

